

Kamp

rechterlijke macht moet worden gebruikt om de echte criminelen op te pakken en te vervolgen. Het is nu te laat, maar had de minister niet van zijn aanwijzingsbevoegdheid gebruik moeten maken om prioriteiten te stellen? Dat is iets anders dan inmenging in het OM. Het gaat erom wat belangrijk is en wat nevenschikend. Wij kunnen het OM wel van acht tot vijf bezig laten zijn met het opsporen van fietsendieven, maar dat heeft geen zin. Nu gaat het erom, aan te geven wat belangrijk is. De vraag wat prioriteit heeft, is legitiem voor de minister van Justitie en voor mij als volksvertegenwoordiger.

Minister **Donner**: Mijnheer de voorzitter. Bij de vraag onder welke omstandigheden door de overheid geweld kan worden uitgeoefend, is de rechtsstaat in het geding. Die rechtsstaat is helemaal in het geding als de minister van Justitie in individuele zaken gebruik zou gaan maken van zijn aanwijzingsbevoegdheid vanuit een oogpunt van prioriteiten. We hebben dan een politieke justitie. De rechtsstaat wordt dan ondergeschikt gemaakt aan politieke overwegingen. Het uitgangspunt van de rechtsstaat is dat er recht wordt gesproken zonder aanzien des persoons. Het Openbaar Ministerie is van mening dat er in dit soort zaken een zodanige onduidelijkheid bestaat dat er behoefte bestaat aan duidelijkheid over een wezenlijke rechtsvraag. Dat die vraag wezenlijk is, vloeit voort uit het feit dat Nederland troepen naar Irak heeft gestuurd met een geweldsinstructie. Als de minister van Justitie dan een aanwijzing zou geven enkel en alleen vanuit een oogpunt dat "hij liever heeft dat het OM iets anders vervolgt", dan is de rechtsstaat in het geding.

De heer **Herben** (LPF): Voorzitter...

De **voorzitter**: Zoals u weet, kunt u in het vragenuur slechts een enkele vraag stellen. Dit is geen debat. Het spijt me.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter. Ik ben het van harte met de minister van Justitie eens dat we geen politieke justitie moeten krijgen en dat er alleen terughoudend gebruik mag worden gemaakt van de aanwijzingsbevoegdheid. Ik heb echter een vraag naar aanleiding van een "stevige" uitspraak van de

minister van Defensie. Hij zegt dat de beroepsgang complicerend werkt voor de taakuitoefening van de krijgsmacht. Dat is een hele uitspraak. In hoeverre weegt een dergelijke uitspraak mee in de afweging om al dan niet in een bijzonder geval tot een aanwijzing te komen?

Minister **Donner**: De toelichting die de minister van Defensie heeft gegeven op zijn uitspraken ten aanzien van alle onzekerheden die doorwerken in het functioneren in Irak, geeft aan dat dit soort punten zal meespelen maar dat deze het functioneren niet belemmeren. Ik wil hier naar aanleiding van een individueel geval niet in abstracto ingaan op de omstandigheden waaronder er wel en waaronder er geen aanwijzingen gegeven kunnen worden. Ik stel alleen vast dat er in dit geval geen aanleiding toe was. Het is daarom niet aan mij om te gaan speculeren onder welke omstandigheden dat wel het geval is. Er is nog nooit een aanwijzing gegeven aan het Openbaar Ministerie in een individueel geval.

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter. Mijn vraag richt zich op de minister van Defensie. Is het feit dat hij vaststelde dat het optreden in Irak hierdoor gecompliceerd werd, voor hem aanleiding geweest om de een of andere vorm van actie of reactie in de richting van de troepen in Irak te ondernemen om daarmee complicaties voor zover mogelijk weg te nemen?

Minister **Kamp**: Voorzitter. Dat was gelukkig niet nodig. Er is zeer frequent contact met de troepen in Irak. Ik ben er zelf vorige week geweest en heb met een groot aantal mensen gesproken. Kort tevoren was de chef defensiestaf er geweest. Op het moment dat ik weg was, kwam de oud-IGK in het gebied. Er is zeer frequent inhoudelijk contact met de soldaten en hun leiding over wat er gaande is. Ik ben daardoor tot de conclusie kunnen komen dat wij ons werk op een verantwoorde manier kunnen blijven doen.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer

mee dat we vanmiddag ook zullen stemmen over stuk 29800-V, nr. 46. Dat is de gisteravond bij het debat over de begroting van Buitenlandse Zaken ingediende motie-Van der Staaij c.s. over het Nederlandse standpunt ter zake van het rapport van de Europese Commissie over Turkije.

Vanavond vindt de eerste termijn van de behandeling van de begroting van Justitie plaats. Ik heb minister Verdonk, minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, op haar verzoek toegestaan om gedurende het eerste deel van de eerste termijn van deze begrotingsbehandeling niet in de Tweede Kamer te zijn, omdat zij aanwezig wil zijn op de bijeenkomst die vanavond naar aanleiding van de moord op de heer Theo van Gogh in Amsterdam wordt gehouden. Uiteraard zal er namens haar worden geluisterd en is de minister van Justitie aanwezig.

De heer **Klaas de Vries** (PvdA): Is het, gelet op die omstandigheid, niet beter om het onderdeel Vreemdelingenbeleid morgen te behandelen? Ik vind het raar dat de Kamer haar inbreng levert en ambtenaren aantekeningen maken, terwijl de minister fysiek elders is en anderen in gedachten elders zijn.

De **voorzitter**: Ik laat mij even adviseren over de mogelijkheden.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**: Na overleg, ook met de minister van Justitie, stel ik voor om vanavond alleen het onderdeel Justitie van de begroting aan de orde te laten komen en morgenochtend het onderdeel Vreemdelingenbeleid. Ik realiseer mij dat teksten wellicht dan gesplitst moeten worden.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik verzoek om ook de woordvoerders in de gelegenheid te stellen om, als zij dat wensen, vanavond naar de Dam te gaan. Ik kan mij voorstellen dat de behoefte van minister Verdonk om daar aanwezig te zijn in de Kamer breed wordt gedeeld.

De **voorzitter**: Het is aan de ene kant bijna een open deur om te zeggen dat ik mij dit kan voorstellen, vanzelfsprekend. Ik aarzel even, omdat ik hierover geen uitvoerig

Mevrouw Halsema (GroenLinks)

© M. Sablerolle ± Gouda

debat wil hebben, maar aan de andere kant heb ik ± ik zeg het maar zoals ik het voel ± ook aarzelingen om naar aanleiding van wat er gebeurd is als het ware de Kamer vanavond te sluiten en ons werk daardoor te laten bepalen. Ik doe een dringend beroep op fracties om het zo te organiseren dat anderen uit fracties dan degenen die hier moeten zijn, in Amsterdam aanwezig kunnen zijn. Ik realiseer mij daarbij dat dit voor een fractie die uit een of twee personen bestaat, moeilijker is dan voor een grote fractie. Ik doe een dringend beroep op de Kamer om niet nu een uitgebreide discussie over dit punt te voeren.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik deel uw wens om hier niet uitgebreid over te discussiëren, maar ik wil wel dat u weet dat mijn fractie uw beslissing betreurt.

De heer **Erdmans** (LPF): Ik sluit mij hierbij aan.

De heer **De Wit** (SP): Ik, maar wellicht ook andere collega's, kom in de problemen als een deel van het debat naar morgenvroeg wordt verplaatst. Kunnen wij niet beter het debat morgenmiddag, voorafgaand aan de beantwoording in eerste termijn, beginnen met het onderdeel vreemdelingen en asiel?

De **voorzitter**: Wij lassen morgenochtend de eerste termijn over het vreemdelingenbeleid in. Het antwoord is morgenmiddag en de tweede termijn is morgenavond.

De heer **De Wit** (SP): Ik kom morgenochtend in de problemen vanwege de samenloop met andere debatten.

De **voorzitter**: Ik wil het hierbij laten. Zullen wij conform mijn voorstel beslissen?

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Dank u voor uw medewerking.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Misschien vindt u het niet gepast, maar ik heb er nog even over nagedacht en ik betwist toch uw besluit en ik zou het in stemming willen brengen.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Dat lijkt mij geen goed idee, juist vanwege de aanleiding. Wat mij betreft is er geen betere plek voor volksvertegenwoordigers om te protesteren tegen wat er is gebeurd en een stuk beweging in de samenleving te melden dan deze, dus het debat zou wat mij betreft gewoon door moeten gaan.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Oké, dat voorstel trek ik in. Ik houd het erbij dat ik het betreurt.

De **voorzitter**: Dat had u al eerder gezegd, maar u hebt het volste recht om het nog een keer te zeggen.

Het woord is aan mevrouw Bussemaker.

Mevrouw **Bussemaker** (PvdA): Voorzitter. Ik verzoek u om het verslag van het algemeen overleg over arbeidsmarktbeleid van vorige week op de plenaire agenda te plaatsen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek te voldoen en dit punt op de agenda van volgende week te plaatsen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Noorman-den Uyl.

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Bij punt 11 van de stemmingslijst staan de stemmingen in verband met de Wet werk en inkomen kunstenaars. Ik verzoek u, die stemmingen uit te stellen tot volgende week. De reden is dat de staatssecretaris van SZW na de plenaire behandeling een brief heeft gezonden en de staatssecretaris van OCW zojuist een brief heeft gezonden, die voor mij aanleiding zijn om een ander amendement in te dienen. Daarom vraag ik u om de stemmingen uit te stellen. Om een derde termijn te voorkomen zou ik het op prijs stellen, als de minister na indiening van het amendement een schriftelijke reactie geeft en als wij in de gelegenheid zijn om een schriftelijke vraag te stellen over de brief van de staatssecretaris van OCW.

De **voorzitter**: Ik stel voor om te voldoen aan het verzoek om uitstel van de stemmingen. Dat betekent dat punt 11 van de stemmingslijst wordt geschrapt. Verder stel ik voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar de staatssecretarissen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Fierens.

Voorzitter

Mevrouw **Fierens** (PvdA): Op de stemmingslijst staan de stemmingen in verband met het wetsvoorstel Wijziging van de Wet waardering onroerende zaken, waarop ik een amendement heb ingediend. Ik verzoek om uitstel met een week om nader overleg te kunnen voeren over de juridische formulering. Dit amendement is zeer gewenst en wordt ondersteund door de staatssecretaris, maar wij willen er graag nog even op puzzelen. Ik stel voor om de stemmingen over het amendement en het wetsvoorstel een week uit te stellen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek te voldoen. Dat betekent dat ook punt 5 wordt geschrapt van de stemmingslijst.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn de **stemmingen** over moties, ingediend bij het debat over **het asielbeleid**, te weten:

- de motie-Vos over de feitelijke toegankelijkheid tot medische zorg (19637, nr. 856);
- de motie-Vos over onafhankelijke positionering van medische advisering in vreemdelingenzaken (19637, nr. 857);
- de motie-De Wit/Vos over medisch onderzoek ten behoeve van waarheidsvinding (19637, nr. 858);
- de motie-De Wit/Vos over de vluchtelingensituatie in Kaboel (19637, nr. 859);
- de motie-Van der Staaij/Klaas de Vries over de beleidsregel betreffende het MVV-vereiste (19637, nr. 836);
- de motie-Klaas de Vries c.s. over opschorting van de uitzetting van Tsjetsjeense asielzoekers (19637, nr. 860);
- de motie-Klaas de Vries c.s. over asielaanvragen van Afghaanse alleenstaande vrouwen en meisjes (19637, nr. 861);
- de motie-Klaas de Vries c.s. over aard van geweld (19637, nr. 862);
- de motie-Klaas de Vries c.s. over het niet tegenwerpen van het MVV-vereiste (19637, nr. 863);
- de motie-Lambrechts c.s. over onderzoek door de BMA-arts (19637, nr. 864);
- de motie-Lambrechts c.s. over noodzakelijke medische behandeling in het land van herkomst (19637, nr. 865).

(Zie vergadering van 27 oktober 2004.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

□

De heer **Visser** (VVD): Voorzitter. Ter stemming liggen onder andere een aantal moties van de leden Van der Staaij en De Vries en van De Vries c.s., waarover ik namens mijn fractie een stemverklaring wil uitbrengen. Het gaat met name om de nummers 836, 860, 861 en 862. De overeenkomst tussen deze moties is dat zij categoriaal beleid boven individuele beoordeling stellen. De VVD-fractie geeft de voorkeur aan individuele beoordelingen. De VVD-fractie vertrouwt erop dat de minister c.q. de overheid bij een eventuele beslissing over terugkeer de situatie in landen als Liberia en Tsjetsjenië op adequate wijze beoordeelt en dienovereenkomstig handelt. Als een land van herkomst te onveilig is om mensen terug te sturen, kan dat ook op basis van individuele beslissingen. Daar is niet per se categoriaal beleid voor nodig. De minister heeft in het debat aangegeven dienovereenkomstig te handelen. Om die reden zal de VVD-fractie tegen de moties op de stukken nrs. 860 en 862 stemmen.

In de motie op stuk nr. 861 wordt gesteld dat van alleenstaande vrouwen en meisjes in verband met hun levensstijl niet kan worden verwacht dat zij terugkeren naar Afghanistan. Bij het debat over het terugkeerbeleid heeft mijn fractie gesteld dat de wederopbouw en de terugkeer hand in hand moeten gaan. Wij hebben daarbij Afghanistan als voorbeeld genoemd, mede omdat over terugkeer afspraken zijn gemaakt met zowel de Afghaanse overheid als de UNHCR. In eerdere debatten heeft de minister mede op verzoek van de VVD-fractie toegezegd zeer terughoudend te zijn als het gaat om alleenstaande meisjes en vrouwen. Met deze toezegging ziet de VVD-fractie geen reden om voor de motie op stuk nr. 861 te stemmen.

In de motie op stuk nr. 836 van de leden Van der Staaij en De Vries wordt gevraagd om een uitzondering te maken op het MVV-vereiste als asielzoekers die onder de oude Vreemdelingenwet vallen, getrouwd

zijn met een Nederlander of Nederlandse. Een soortgelijke uitzondering bestaat al in geval van gezinshereniging. Tijdens het AO bleek dat de minister laat uitzoeken hoe het komt dat zoveel mensen die tijdens een asielprocedure niet over de officiële papieren beschikten, in die tijd wel hebben kunnen trouwen. Voor die procedure is immers ook het bezit van papieren uit het land van herkomst noodzakelijk. De VVD-fractie heeft gezegd dat zij daar graag meer informatie over krijgt, maar zij wijst op de mogelijkheid van de hardheidsclausule om via die procedure ook een vrijstelling van het MVV-vereiste te krijgen. De VVD-fractie vertrouwt erop dat daar in gevallen waarin dat nodig is, verstandig gebruik van wordt gemaakt. Om de genoemde redenen zal de VVD-fractie tegen deze motie stemmen.

□

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Voorzitter. Wij zullen voor de moties op de stukken nrs. 860 en 862 stemmen: voor de motie op stuk nr. 860 omdat wij ervan overtuigd zijn dat na de aanslag in Beslan er voor Tsjetsjeense vluchtelingen in de Russische Federatie geen goed vestigingsalternatief is en voor de motie op stuk nr. 862 omdat de veiligheidssituatie in Liberia natuurlijk zo ernstig is dat terugsturen niet verantwoord is, ook niet als andere landen dat misschien wel doen. Het is overigens niet zo helder of dat laatste ook echt gebeurt.

De motie op stuk nr. 861 gaat over alleenstaande Afghaanse vrouwen en meisjes. Ook de fractie van D66 is van mening dat wij op dat punt terughoudend moeten zijn en dat er alle reden is om zeer terughoudend te zijn. Uit het aantal mensen dat hier een verblijfsvergunning krijgt en het geringe aantal mensen dat überhaupt wordt teruggestuurd naar Afghanistan, blijkt dat de minister daar wel rekening mee houdt, ook al geeft zij dat in woorden kennelijk niet graag toe. Je kunt dat gewoon aan de aantallen verblijfsvergunningen zien. Wij zullen dus niet voor die motie stemmen.

In stemming komt de motie-Vos (19637, nr. 856).